01. परा-अयते भवति -

(1) परायते (2) पलायते

(3) पारायते (4) पर्यावर्तते

02. मीमांसादर्शनस्य प्रणेताऽस्ति -

(1) सायणाचार्यः (2) जैमिनिः

(3) माधवाचार्यः (4) गौतमः

03. पुराणानां कर्तास्ति -

(1) व्यासः (2) सूतः

(3) शुकदेवः (4) शौनकः

04. योगसूत्रस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते -

(1) अथातो योगजिज्ञासा (2) अथातो योगः

(3) अथ योगं व्याख्यास्यामः (4) अथयोगानुशासनम्

05. गोपथब्राह्मणं संबद्धं वर्तते-

(1) ऋग्वेदेन (2) यजुर्वेदेन

(3) सामवेदेन (4) अथर्ववेदेन

06. सांख्यमतानुसारं पुरुषो वर्तते -

(1) त्रिगुणात्मकः (2) चेतनः

(3) प्रधानः (4) अव्यक्तः

07. विवाहस्य भेदा भवन्ति -

(1) 4 (2) 6 (3) 8 (4) 10

08. आगमशास्त्रमतेन जगत:स्वरूपं विद्यते -

(1) विवर्त: (2) सत्यम्

(3) मिथ्या (4) शून्यम्

09. स्याद्वाद: सिद्धान्तोस्ति -

(1) आगमशास्त्रस्य (2) न्यायशास्त्रस्य

(3) जैनशास्त्रस्य (4) सांख्यशास्त्रस्य

10. मीमांसा पदस्य लक्ष्यार्थ: -

(1) जिज्ञासा (2) न्याय:

(3) विचार: (4) ऊहनम्

11. प्रमाणैरर्थपरीक्षणं भवति-

(1) न्याय: (2) अनुभानम् (3) हेत्वाभास: (4) सिद्धान्त:

12. अनन्यथासिद्धकार्यनियतपूर्ववृत्तित्वं भवति

(1) प्रागभावत्वम् (2) अन्यथासिद्धत्वम्

(3) कारणत्वम् (4) कार्यत्वम्

13. जन्यत्वे सति अभावत्वं भवति

(1) अत्यन्ताभावत्वम् (2) अन्योन्याभावत्वम्

(3) प्रागभावत्वम् (4) प्रध्वंसाभावत्वम्

14. नित्यत्वे सति अनेकसमवेतत्वम्-

(1) द्रव्यत्वम् (2) गुणत्वम् (3) सामान्यत्वम् (4) विशेषत्वम्

15. समवाय-स्वसमवायिसमवेतत्वान्यतरसम्बन्धेन सत्ताभावत्त्वं भवति-

(1) अभावत्वम् (2) प्रमेयत्वम् (3) समवायत्वम् (4) आकाशत्वम्

16. नित्यज्ञानवान् अस्ति-

(1) जीव: (2) ईश्वर: (3) सत्ता (4) विशेष:

17. ज्ञानाकरणकं ज्ञानं भवति-

(1) उपमानम् (2) अनुमानम् (3) प्रत्यक्षम् (4) शब्द:

18. अलौकिकसन्निकर्ष: कतिविध:

(1) 3 (2) 9 (3) 5 (4) 11

19. व्याप्तिपक्षधर्मतावत्त्वं भवति–

(1) हेत्वाभासत्वम् (2) सद्धेतुत्वम् (3) अनुमितित्वम् (4) संयोगत्वम्

20. रूपरहितत्वे सति स्पर्शवान् भवति–

(1) आकाशः (2) जलम् (3) तेजः (4) वायुः

21. शब्देतरोद्भूतविशेषगुणानाश्रयत्वे सति ज्ञानकारणमनःसंयोगाश्रयत्वं भवति–

(1) इन्द्रियत्वम् (2) शरीरत्वम् (3) विषयत्वम् (4) परमाणुत्वम्

22. परिच्छिन्नपरिमाणवत्त्वं भवति–

(1) भूतत्वम् (2) मूर्तत्वम् (3) कालत्वम् (4) ज्ञानत्वम्

23. सुखदुःखान्यतरसाक्षात्कारः भवति–

(1) भोगः (2) विषयः (3) कर्म (4) मनः

24. हिताहितप्राप्तिपरिहारानुकूला क्रिया भवति–

(1) स्मृतिः (2) प्रत्यभिज्ञा (3) चेष्टा (4) श्वसनक्रिया

25. अनेकैकत्वबुद्धिः भवति–

(1) अपेक्षाबुद्धिः (2) विपर्ययः (3) संशयः (4) अनुभवः

26. यथार्थानुभव: कतिविध:-

(1) द्विविध: (2) पंचविध: (3) चतुर्विध: (4) षड्विध:

27. सामान्यरहितत्वे सति सामान्यभिन्नत्वे सति समवेतत्वम्-

(1) गुणत्वम् (2) सामान्यत्वम् (3) अभावत्वम् (4) विशेषत्वम्

28. कोऽतीन्द्रियगुण:-

(1) रस: (2) भावना (3) स्पर्श: (4) संख्या

29. सुखादिसाक्षात्कारकारणत्वे सति इन्द्रियत्वम्-

(1) रसनेन्द्रियत्वम् (2) मनस्त्वम् (3) बुद्धित्वम् (4) विषयत्वम्

30. आद्यस्यन्दनासमवायिकारणत्वम्-

(1) द्रवत्वम् (2) द्रव्यत्वम् (3) गुरुत्वम् (4) वेगत्वम्

31. कयोर्मध्ये समवायसम्बन्ध: भवति-

(1) घटपटयो: (2) तन्तुपटयो: (3) रूपरसयो: (4) गुणकर्मणो:

32. आत्मावृत्तिविशेषगुणवत्त्वम्-

(1) भूतत्वम् (2) मूर्तत्वम् (3) आत्मत्वम् (4) रूपत्वम्

33. अनुमितिप्रतिबन्धकद्वयथार्थज्ञान विषयत्वं भवति-

(1) हेत्वाभासत्वम् (2) व्याप्यत्वम् (3) अवयवत्वम् (4) भ्रमत्वम्

34. लिंगं कतिविधम्-

(1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) त्रिविधम् (4) चतुर्विधम्

35. क: जातिबाधक:-

(1) संकर: (2) हेत्वाभास: (3) तर्क: (4) व्यभिचार:

36. पृथिव्यां कति गुणा: सन्ति-

(1) 12 (2) 24 (3) 16 (4) 14

37. कति विशेषगुणा:

(1) 13 (2) 12 (3) 15 (4) 16

38. तद्वति तत्प्रकारकोऽनुभवः-

(1) तर्कः (2) यथार्थानुभवः (3) विपर्ययः (4) संशयः

39. न्यायनये कति प्रमाणानि-

(1) पंच (2) चत्वारि (3) अष्टौ (4) षट्

40. क्षणिकविशेषगुणवत्त्वं कयोः साधर्म्यम्-

(1) पृथ्वीजलयोः (2) आकाशकालयोः (3) आकाशात्मनोः (4) आकाशदिशोः

Short Answer Questions

लघु उत्तरीय प्रश्न

Note: Attempt any **five** questions. Write answer in **150-200** words. Each question carries **16** marks. Answer each question on separate page, after writing Question Number.

किन्हीं **पाँच** प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक का उत्तर **150-200** शब्दों में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न **16** अंकों का है। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर अलग पृष्ठ पर प्रश्न संख्या लिखकर शुरु करें।

01. मंगलस्य सफलत्वं शास्त्रदिशा साध्यताम् ।

02. सप्तप्रतिपक्षनिरासपूर्वकम् ईश्वरसिद्धिप्रकारं प्रदर्शयत ।

03. पूर्वपक्षव्याप्तिस्वरूपं परिष्क्रियताम् ।

04. सपदकृत्यं सिद्धान्तव्याप्तिस्वरूपं निरूप्यताम् ।

05. हेत्वाभाससामान्यस्वरूपं प्रदर्शयत ।

06. शक्तिग्रहोपायान् सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

07. उपमानप्रमाणस्वरूपं निरूप्यताम् ।

08. सामान्यलक्षणाप्रत्यासत्तिः यथाशास्त्रं प्रतिपाद्यताम् ।

09. रूपसामान्यलक्षणं प्रस्तूय चित्ररूप स्वीकारे युक्तिं प्रदर्शयत ।

10. वायुलक्षणम् सपदकृत्यं प्रस्तूयताम् ।